

„Euroopa saab alguse oma piirkondadest, linnadest ja küladest“

4. märts 2022

Meie, Euroopa Liidu (EL) kohaliku ja piirkondliku tasandi juhid, soovime ELi, mis arvestaks paremini kodanike vajaduste ja puudlustega.

1. ELi demokraatia aluse moodustavad selle 240 piirkonda, 90 000 omavalitsust ning üle 1,2 miljoni kohalikul ja piirkondlikul tasandil valitud poliitiku, kes esindavad 450 miljonit inimest. Umbes 2500 aasta eest Vana-Kreeka linnriikides ehk polistes sündinud demokraatia saab ELis säilida ainult siis, kui see on hästi juurdunud ja igapäevaelu lahutamatu osa.

2. Demokraatiat aktsepteeritakse, kui inimeste usaldus annab sellele legitiimsuse ja kui see kannab vilju kodanikele kõige lähemal asuval tasandil. Seepärast näeme vajadust edendada **Euroopa demokraatia maja** mudelit, mis põhineb legitiimsuse kolmel sambal: tugev vundament, mida esindavad piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused, tugevad müürid 27 liikmesriigi näol ja ELi kaitsev katus.

Kui ELi institutsioonid lähtuvad oma otsuste tegemisel alt üles suunatud lähenemisviisist, toob see ELi inimeste südamele ja hingele lähemale ning taastab usalduse ELi kui demokraatliku projekti vastu, mis põhineb valijate tõelisel esindamisel ka soolise võrdõiguslikkuse seisukohalt.

3. Valimised on parteide töö kaudu teostatava esindusdemokraatia toimimise peamine vahend. Peame tagama, et Euroopa jaoks olulisi teemasid ei arutata ainult iga viie aasta tagant toimuvate Euroopa Parlamendi valimiste eel, vaid ka enne riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke valimisi, võttes arvesse, et 70 % ELi õigusaktidest rakendatakse kohalikul ja piirkondlikul tasandil.

4. Demokraatlikum EL peab kõrvaldama poliitilise ja õigusliku legitiimsuse vahel

haigutava lõhe ning muutma piirkonnad, provintsid, linnad ja külad oma otsustusmehhanismide lahutamatuks osaks kas aluslepingu praeguste sätete raames või selle tulevase muutmise käigus.

5. Seepärast kutsume üles lisama järk-järgult Euroopa Regioonide Komiteele uusi ülesandeid, andes talle praeguse nõuandva rolli asemel olulisema rolli teatud poliitikalavaldkondades, millel on selge territoriaalne mõõde, vältides samal ajal ELi muutmist veelgi keerulisemaks. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eksperditeadmistega laialdasem arvestamine ELi õiguse väljatöötamisel ja rakendamisel toob kaasa parema õigusloome ja suurema demokraatliku legitiimsuse ELis.

Selline subsidiaarsuse põhimõtte tugevdamine on võimalik saavutada, kui anda Euroopa Regioonide Komiteele parem juurdepääs ELi institutsioonide vahelistele läbirääkimistele, kus arutatakse seadusandlike ettepanekute üle (kolmepoolsed läbirääkimised), ning kui lubada piirkondlikel parlamentidel teatavalte nõuetekohaselt määratletud asjaoludel esitada ametlikult ELi õigusaktide ettepanekuid.

6. Kutsume üles lähtuma Euroopa tuleviku konverentsi kogemustest, et luua alaline ja kohapõhine dialoog kodanikega kui osalusmehhanism, mis ühendaks ELi paremini kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi tegelikkusega ning tagaks kodanikele tagasiside oma ideede ja murede kohta. Selles kontekstis on eelkõige oluline noorte kaasamine. Riiklikud ja Euroopa territoriaalsed ühendused on koos Euroopa Regioonide Komitee ning selle noorte valitud poliitikute ja ELi asjade eest vastutavate volikoguliikmete võrgustikega valmis seda protsessi lihtsustama.

7. Kutsume Euroopa tuleviku konverentsi üles taaskord kinnitama, et ühtekuuluvus on põhiväärtus ja suunanäitaja kõigis ELi poliitikalavaldkondades, mis põhinevad partnerluse austamisel ja mitmetasandilisel valitsemisel.

8. Nõuame vastupanuvõime tugevdamist ELis, kaasates kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused sotsiaal-, kliima-, keskkonna-, energia- ja digipoliitika kujundamisse ja rakendamisse ning võimaldades neile otsese juurdepääsu ELi rahastamisele valdkondades, mis kuuluvad nende pädevusse.

9. Toetame Euroopa tervisealiitu, mis annab ELile vajaliku pädevuse tervisekriisidele kiireks reageerimiseks, järgides samal ajal subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet.

10. Nõuame Euroopa maapiirkondade tuleviku suunatud tegevuskava vastuvõtmist, mis parandab linna- ja maapiirkondade integratsiooni ning toob kaasa maakogukondade jätkusuutliku elavdamise.

11. Kutsume ELi üles kasutama aastate jooksul loodud tugevaid sidemeid naaberriikide ja laienemisprotsessis osalevate riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, et aidata neil ehitada üles õigusriik ja hea valitsemistava alt üles lähenemisviisi järgides.

12. Kodanike usalduse taastamiseks peame hariduse ja kodanikutunde kaudu uuendama demokraatia ja Euroopa väärtuste toimimist, seda eeskätt noorte hulgas ja piiriregioonides, edendades samas võrdsete võimaluste austamist.

Tehkem koostööd selle nimel, et demokraatia annaks tulemusi ja tooks Euroopa inimestele lähemale.

